

Política | Actualitzat el 11/06/2020 a les 17:45

## La història no explicada del naixement de Sobiranes

*Xavier Domènech i Quim Arrufat van reprendre el febrer del 2019 un debat que tenien pendent des del 2015 i que ha acabat cristal·litzant en un 'think tank' per repensar el sobiranisme d'esquerres*



Xavier Domènech i Quim Arrufat | ND

Aquella llarga conversa a peu dret a tocar de la Rambla sobre el "procés constituent no subordinat" no li havia marxat de la memòria. Era l'any 2015, mesos abans de les eleccions catalanes, i el debat encara va continuar per missatges. Les seves trajectòries estaven a punt de creuar-se. Quim Arrufat era a punt de posar punt i final a l'etapa com a diputat de la CUP i, en aquell moment, l'historiador Xavier Domènech encara no sabia que acabaria encapçalant la candidatura d'En Comú Podem a les eleccions espanyoles de finals d'any.

[noticia]203757[/noticia]

Va passar gairebé un lustre fins que van reprendre el fil. Domènech havia viscut un l'abrupte adéu de la primera línia de la política -el febrer del 2019 va deixar els comuns-, i va enviar un missatge a Arrufat citant-lo a dinar. "La veritat és que em va sorprendre perquè mai havíem quedat per dinar i per la familiaritat amb la qual se'm va adreçar", assegura l'exdirigent cupaire. Van quedar en un restaurant a prop de l'Observatori DESC, on treballava Arrufat. Domènech, que havia desaparegut per complet del focus mediàtic, es posava mans a l'obra per recuperar el terreny de la reflexió que sovint queda exclòs de la voràgina de la política institucional i de l'agenda immediata dels partits.

Dos dinars i dos cafès després, l'Institut Sobiranes començava a caminar (<https://www.naciodigital.cat/noticia/203757/cal/think/tank/repensar/catalanisme/esquerres>) sobre el paper amb vocació d'aglutinar noms propis de l'esquerra independentista i de l'òrbita de Podem i dels comuns, dos espais que han confluït en lluites socials al carrer però que han vist bifurcats els seus camins en diferents moments durant el procés. "La gent de les taules del costat devien al·lucinar amb els debats que teníem amb el Quim mentre dinàvem", explica Domènech, a qui durant tot aquest temps han aturat pel carrer diverses vegades per preguntar-li per què va deixar la política institucional. Un d'aquests cops anava amb Arrufat pel carrer, duet que va generar curiositat indissimulada per part d'una ciutadana que els va aturar.

## Un grup de Telegram inicialment anomenat 'Teoria i Praxis'

Sobiranes va prendre primer forma de grup de Telegram inicialment batejat com a "Teoria i Praxis", en honor a la filosofia d'Antonio Gramsci. L'objectiu era consolidar un espai de producció de pensament cultural i polític en una època que Domènech defineix com d'"interregne". La radiografia que fan és que l'onada del 15-M institucionalitzada de la mà de Podem va a la baixa - no havien entrat encara al govern espanyol- i que l'independentisme travessa una mena de desert després de l'1-O.

Dos riscos detecten davant la falta de rumb: que l'anomenat "espai d'ordre" recuperi força i que molta gent que s'havia implicat en aquestes experiències es perdessin pel camí per esgotament o per discrepància. La diagnosi és que cal un "espai ampli referencial" per a la reflexió i la producció d'estratègies sota la premissa de la "no rendició i no resignació". I que aquest tingués també un caràcter transversal per partir d'una mateixa diagnosi.

Ràpidament, van engrescar l'economista Sergi Cutillas. Tots tres avaluaven la viabilitat del projecte el desembre a la Caixa d'Enginyers fora del radar de quasi tots els mitjans de comunicació. I, a partir d'aquí, la xarxa va començar a créixer o, en part, a recuperar-se. De fet, alguns d'ells ja s'havien trobat temps enrere asseguts a les places i diferents fòrums, tot debatent sobre la que en aquell moment es va dir que seria la pitjor crisi del segle.

En el fons, tots tenien els telèfons de tots. Ningú era totalment aliè a l'altre. L'exregidora dels comuns Gala Pin; l'exsecretària general de Podem Gemma Ubasart; el rector de la UPEC, Jordi Serrano, l'exdiputada de la CUP Anna Gabriel, l'exdiputada d'En Comú Podem Sònia Farré, l'assessora dels comuns Maria Corrales o Adrià Porta, exassessor de Domènech. També politòlegs com Sònia Andolz o Jordi Muñoz, que s'hi han incorporat darrerament.

Domènech també es va retrobar amb David Fernández al barri de Gràcia i es va anar consolidant una segona filera de col·laboradors estables: l'exdiputat de la CUP Benet Salellas; l'exlíder d'ICV a Barcelona Ricard Gomà; l'excap de gabinet d'Ada Colau, Manu Simarro; l'economista Costas Lapavitsas; l'exdiputada dels comuns al Congrés Mar García; el professor i analista de moviments socials Jordi Mir; el politòleg Carles Foguet o l'empresari Jaume Roures, entre molts d'altres.

## La trobada furtiva a la Lleialtat Santsenca

"Ara, sumem una segona crisi en una dècada", sosté Domènech. De fet, si han decidit presentar-se en societat ja, a les portes de l'estiu, i no al setembre ha estat per la "sensació de desorientació" que detecten després d'una crisi sanitària que ha suposat també un nou terratrèmol econòmic i social.

Sobirania econòmica, sobirania energètica, sobirania nacional de Catalunya, sobirania ecològica... Domènech i Arrufat expliquen que el nom de Sobiranes es va acabar imposant quasi de forma natural i desplaçant el que havien sospesat al principi: Praxis. Un cop l'esquelet del consell de redacció estava consolidat, van fer una trobada d'amagat a la Lleialtat Santsenca. Ni una fotografia tenen d'aquella trobada. La pandèmia i el confinament, com a tot arreu, va alterar els

seus plans, però no la rutina de reunir-se un cop a la setmana de forma telemàtica fins al dia de la seva presentació en societat.

Ateses les circumstàncies, van descartar la idea inicial de posar en marxa un crowdfunding. Alguns dels components han posat diners de la seva butxaca, com ara Jaume Roures. Ara, a banda de les reunions del consell de redacció, han activat grups sectorials per temàtiques, cursos externs de formació i queda pendent de cara a la tardor la configuració d'un consell social. El laboratori d'idees que pretén ser l'institut, asseguren, està en plena ebullició al mateix temps que es van incorporant nous integrants.

## **L'horitzó de construir "noves hegemonies"**

Que bona part dels integrants siguin "ex" de la política té un sentit, segons Arrufat: "Hem tingut el privilegi de viure temps molts interessants i tenim una obligació moral de retorn en forma de reflexions en un espai estable que sigui útil per al present i per al futur". Parla ja com a exdiputat i, també, com a exdirigent de la CUP. Just s'ha fet públic que està desvinculat del partit pel qual es va presentar l'any 2012 a les eleccions catalanes. Els motius concrets no han transcendit, però ell deixa clar que vol parlar per ell i no en nom d'un col·lectiu.

"Aquest és l'espai més sobreinterpretat dels últims temps", sosté un dels membres de l'institut sobre la repercussió que ha tingut la irrupció de Sobiranes. Ha estat percebut amb recels des del sector de l'independentisme agrupat a l'entorn de Carles Puigdemont. Sobiranes ha deixat clar que en cap cas pretén ser un partit ni presentar-se a les eleccions. I Domènech afegeix que ni tan sols influir. "No ens pertoca ni volen tenir cap intervenció política directa", diu ras i curt. Però sí que admet que treballaran per construir "noves hegemonies" amb segell d'esquerres. No és un objectiu nou per a Domènech. El 2017, en plena construcció de Catalunya en Comú, defensava que calia un *think tank* per a aquesta conquesta.

En tot cas, no aspiren ni a "efectes immediats" ni a una notòria presència mediàtica. La justa per presentar-se i "donar la cara" per explicar que existeixen per després seguir treballant de forma discreta. Domènech ho resumeix així: "La nostra serà una feina sorda i constant".